

**Міністерство енергетики та вугільної промисловості України
Державне підприємство “Орган з сертифікації нафтопродуктів
та систем якості “МАСМА-СЕПРО”**

Тема: Проблеми сертифікації рідких біопалив в Україні

Завідувач відділу Лютий О.С.

***Семінар “Сталості біомаси: Досвід України та розвиток
біопаливної політики ЄС”***

Київ 2013

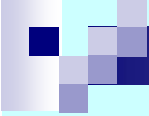

Сертифікація - процедура, за допомогою якої визнаний в установленому порядку уповноважений орган документально підтверджує відповідність продукції, систем управління якістю, систем управління навколишнім середовищем, систем управління охороною праці, персоналу, встановленим законодавством вимогам, що діють в Україні.

Сертифікат відповідності - документ, який підтверджує, що продукція, система якості, відповідає встановленим вимогам конкретного стандарту чи іншого нормативного документу, визначеного законодавством.

Нормативні документи, що регулюють виробництво біологічних (альтернативних видів палива):

- **Закон України «Про альтернативні види палива» від 21.05.2009р. N 1391-VI з змінами N 1391-VI (1391-17) від 21.05.2009, N 4970-VI (4970-17) від 19.06.2012 ;**
- **ТУ У на виробництво альтернативних видів палива з вмістом біоетанолу більше 30%:**
 - **ТУ У 24.6-37134807-001:2010 "Біопаливо для двигунів внутрішнього згорання альтернативне. Технічні умови";**
 - **ТУ У 24.6-31514949-012:2010 «Паливо моторне альтернативне «ТУРБО». Технічні умови»;**
 - **ТУ У 24.6-33435205-001:2009 «Біопаливо моторне для автомобільних двигунів. Технічні умови»;**
- **ДСТУ 6081-2009 «Ефіри метилові жирних кислот олій та жирів для дизельних двигунів. Технічні умови»;**
- **ТУ У 24.6-31514949-010:2009 «Паливо дизельне альтернативне В-30». Технічні умови»;**

Схеми (моделі) сертифікації продукції

1. **Сертифікація партії продукції – термін дії сертифікату до 6 міс;**
2. **Серійна сертифікація – термін дії сертифікату відповідності до 1 року та 2 років (з обстеженням виробництва)**
3. **Сертифікація продукції з оцінкою системи управління якістю – термін дії сертифікату відповідності на продукцію до 5 років.**

Порядок сертифікації альтернативних видів палив (біологічних видів палив) згідно вимог Закону України «Про альтернативні види палива» від 21.05.2009 р. N 1391-VI з змінами N 1391-VI (1391-17) від 21.05.2009, N 4970-VI (4970-17) від 19.06.2012 (Стаття 6); Декрету КМ України “Про стандартизацію і сертифікацію № 46-93 від 10.05.1993; ДСТУ 3413 Система сертифікації УкрСЕПРО. Порядок проведення сертифікації продукції.

1. Подання заявки встановленого зразка (сертифікація в Системах УкрСЕПРО та «МАСМА-СЕПРО»)

Ф-СП-001-09

Ресстр. № ДП ОС «МАСМА-СЕПРО» _____
 від _____

Директору Державного підприємства «Орган з сертифікації нафтопродуктів та систем якості «МАСМА – СЕПРО»
 добр. ОЛІВНИКОВУ О.П.
 03680, Україна, м. Київ, пр. Паладіна, 46

ЗАЯВКА
на проведення сертифікації продукції в Системі УкрСЕПРО

I. назва, прізвище, ім'я, по батькові, адреса, юридичний статус заявника, код ЄДРПОУ

в особі _____

заявляє, що продукція назва, прізвище, ім'я, по батькові, юридичного представника заявника

1..... код ДКПН.....
 2..... код ДКПН.....
 виробляється серійно на за технологічним регламентом..... Адреса виробництва.....

імені процесної системи, код СОНД, код номерного продукту код ПНБД, код наметеного параметру в кількості (кг, т, м та ін.) або серії виробництва (вказується нормативний документ виробника на продукт)

відповідає вимогам вказується та надає нормативного документу на продукт

та просить провести сертифікацію цієї продукції на відповідність вимогам зазначених нормативних документів за правилами Системи УкрСЕПРО.

2. Випробування з метою сертифікації проводити у акредитованій лабораторії (випробувальному центрі) згідно рішення ДП ОС «МАСМА-СЕПРО»
вказується відповідно до Системи УкрСЕПРО випробувального центру (лабораторії), його адреса

3. Заявник зобов'язується:

- виконувати усі вимоги щодо проведення сертифікації;
- надавати необхідну інформацію для проведення оцінювання сертифікованих нафтопродуктів;
- сплачувати всі витрати на проведення сертифікації та оцінювання сертифікованих нафтопродуктів.

4. Додаткові відомості Вказана продукція для проведення сертифікації в інших органах з сертифікації не надається. Прошу вказати код сертифікату відповідності
вказується зазначеного типу, на продукцію не вказується на сертифікацію інших органів з сертифікації, адреса виробника продукції

Уповноважений представник заявника:
 Директор _____
посада М.П. підпис підписи та ініціали

Головний бухгалтер _____
посада підпис підписи та ініціали

стор. 1. Всього сторінок 1

Ф-СП-001-09

Ресстр. № ДП ОС «МАСМА-СЕПРО» _____
 від _____

Директору Державного підприємства «Орган з сертифікації нафтопродуктів та систем якості «МАСМА – СЕПРО»
 добр. ОЛІВНИКОВУ О.П.
 03680, Україна, м. Київ, пр. Паладіна, 46

ЗАЯВКА
на проведення сертифікації продукції в Системі МАСМА-СЕПРО

I. назва, прізвище, ім'я, по батькові, адреса, юридичний статус заявника, код ЄДРПОУ

в особі _____

заявляє, що продукція назва, прізвище, ім'я, по батькові, юридичного представника заявника

1..... код ДКПН.....
 2..... код ДКПН.....
 виробляється серійно на за технологічним регламентом..... Адреса виробництва.....

імені процесної системи, код СОНД, код номерного продукту код ПНБД, код наметеного параметру в кількості (кг, т, м та ін.) або серії виробництва (вказується нормативний документ виробника на продукт)

відповідає вимогам вказується та надає нормативного документу на продукт

та просить провести сертифікацію цієї продукції на відповідність вимогам зазначених нормативних документів за правилами Системи МАСМА-СЕПРО.

2. Випробування з метою сертифікації проводити у акредитованій лабораторії (випробувальному центрі) згідно рішення ДП ОС «МАСМА-СЕПРО»
вказується відповідно до Системи УкрСЕПРО випробувального центру (лабораторії), його адреса

3. Заявник зобов'язується:

- виконувати усі вимоги щодо проведення сертифікації;
- надавати необхідну інформацію для проведення оцінювання сертифікованих нафтопродуктів;
- сплачувати всі витрати на проведення сертифікації та оцінювання сертифікованих нафтопродуктів.

4. Додаткові відомості Вказана продукція для проведення сертифікації в інших органах з сертифікації не надається. Отримати сертифікат
вказується зазначеного типу, на продукцію не вказується на сертифікацію інших органів з сертифікації, адреса виробника продукції

Уповноважений представник заявника:
 Директор _____
посада М.П. підпис підписи та ініціали

Головний бухгалтер _____
посада підпис підписи та ініціали

стор. 1. Всього сторінок 1

2. Заявка-зобов'язання від заявника щодо дотримання вимог та правил сертифікації, вимог інших НД на виробництво.

Ф-СП-020-09

ЗАЯВА - ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Заявник _____
(назва заявника, його адреса, код ЄДРПОУ)

в особі _____
(посада, прізвище, ім'я та по батькові)

при зберіганні, реалізації сертифікованої продукції _____
(назва продукції за заявкою)

в кількості (партія/серійно) _____
(т, кг, л, м³)

зобов'язується під свою виключну юридичну відповідальність:

- Дотримуватися вимог Декрету Кабінету Міністрів України "Про стандартизацію і сертифікацію" № 46-93 від 10.05.93 та Правил сертифікації нафти та нафтопродуктів щодо сертифікованої продукції (наказ № 19 від 16.01.1997 р., наказ № 610 від 19.10.2000 р. «Про внесення змін до Правил обов'язкової сертифікації нафти та нафтопродуктів, затверджених наказом Держстандарту України від 16.01.97 № 19).
- Дотримуватися вимог ДСТУ 4454:2005 "Нафта і нафтопродукти. Маркування, пакування, транспортування та зберігання";
 - відбір зразків продукції здійснювати за вимогами ДСТУ 4488:2005 "Нафта і нафтопродукти. Методи відбирання проб";
 - зливання сертифікованих нафтопродуктів здійснювати тільки в попередньо зачищені сховища (резеруари, смістості і т. інш.);
 - у випадку змішування партій продукції різних марок (видів, гатунків) надавати партію на повторну сертифікацію.
- Вести облік реалізації партій продукції, на яку виданий сертифікат відповідності, протягом терміну його дії у відповідності до наказу Мінпаливенерго та Держспоживстандарту № 271/121 від 04.06.2007 р.
- Забезпечити всі необхідні умови для проведення технічного нагляду за сертифікованою продукцією протягом терміну дії сертифікату відповідності.
- При паспортизації партій продукції випробування проводити за всіма вимогами НД (нормативного документа) на продукцію в атестованій або акредитованій лабораторії.

Керівник організації - заявника _____ (ПІБ)
М.П.

3. Опитувальна анкета встановленого зразка (наводиться інформація щодо реквізитів підприємства та керівників)

Ф-СП-002-09

ОПИТУВАЛЬНА АНКЕТА
З інформації щодо виробництва продукції, що заявлена на сертифікацію

1. Назва і реквізити підприємства: _____

поштова адреса

Тел.	_____	Тел.Факс.	_____
Тел.Моб.	_____	E-mail	_____

2. Назва продукції, щодо якої здійснюється сертифікація _____

3. Позначення та назва НТД на продукцію _____

4. Керівний склад підприємства

4.1 Прізвище, ініціали і посади відповідальних керівників підприємства:

4.2 Прізвище, ініціали і посада особи, відповідальної за сертифікацію продукції та її заступника

5. Кількість працюючих на підприємстві і кількість працівників, зайнятих виконанням робіт з виробництва або реалізації продукції, що заявлена на сертифікацію _____

(посада керівника підприємства) _____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)

М. П

4. Для серійної сертифікації, з терміном дії сертифікату відповідності на 1, 2, 5 років додатково представляються документи на виробництво за вимогами ДСТУ 4311:

- **акт постановки продукції на серійне виробництво;**
- **акт прийняття дослідної партії;**
- **протокол випробувань дослідної партії (затверджений незалежною акредитованою лабораторією (центром));**
- **технологічний регламент (копія затвердженої першої сторінки).**

5. Актуалізовані технічні умови на всю продукцію, заявлену на сертифікацію (якщо продукція випускається за власними або арендованими НД)

-
- 6. Перелік нормативних документів, що Заявник повинен надати при обстеженні виробництва з метою сертифікації продукції:**
- **Акт державної комісії про введення в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкту.**
 - **Договора (угоди) з субпідрядниками на сировину та компоненти. Сертифікати, паспорти якості, допуски до застосування на сировину та компоненти (за їх наявності).**
 - **Перелік ЗВТ які підлягають метрологічній повірці.**
 - **Графік та договір метрологічної повірки ЗВТ.**
 - **Графік зачистки резервуарів (ємностей).**
 - **Калібрувальні таблиці на резервуари (ємності) зберігання сировини, готової продукції.**
 - **Форми паспортів якості.**
 - **Договір або договора з акредитованою або атестованою лабораторією на проведення випробувань сировини, готової продукції, контрольних випробувань протягом виробничого циклу (при відсутності власної лабораторії), атестат акредитації або свідоцтво про атестацію, галузь акредитації або атестації лабораторії, паспорт лабораторії. Для власної лабораторії - паспорт лабораторії, галузь акредитації або атестації лабораторії .**

Основний технологічний процес виробництва біоетанольних палив – процес змішування компонентів прямогонної бензинової фракції, біоетанолу та додатків до палив.

7. Тому при виготовленні біопалива Заявник повинен підтвердити процес отримання нового продукту.

Цей процес можуть підтвердити такі документи:

- Акт виготовлення суміші;**
- Рецепт на виробництво готового продукту;**
- Паспорт якості.**

Дані документи повинні чітко встановлювати кількість виготовленого продукту, дату виробництва, % використання сировинних компонентів, відповідальних за технологічний процес

Після отримання документів пп.№№ 1- 5 ОС реєструє заявку оформлює договір на сертифікацію.

ОС оформлює висновок «Висновок попередньої оцінки наданих документів для проведення сертифікації»

8. Орган з сертифікації оформлює рішення на проведення сертифікації, призначає лабораторії що будуть проводити випробування.

9. Проводиться відбір зразків у відповідності до НД, результат відбору оформлюється актом встановленого зразку.

Ф-СП.006.03

_____ дата проведення _____ дата

АКТ ВІДБИРАННЯ ЗРАЗКА

що випускається _____ (назва продукції)

Замовник _____ (назва підприємства та місце його розташування)

Уповноважена особа органу з сертифікації _____ (назва підприємства та місце його розташування)
ДП «Орган з сертифікації нафтопродуктів та систем якості «НАСМА-СЕРПО»

та уповноважений представник замовника _____ (назва місця роботи, підприємства, №/к, по-бачинку)

_____ (назва підприємства, посада, прізвище, №/к, по-бачинку)

склали цей акт про відбирання зразка _____ (назва продукції)

яка (який, яке) випускається за _____ (позначення та назва нормативного документа на продукцію)

відповідно до вимог ДСТУ 4488:2005 "Нафта і нафтопродукти. Методи відбирання проб".

Зразок нафтопродукту відібрано для проведення сертифікаційних (з технічного наміру) випробувань у кількості _____ з _____, з відібрано з тари типу _____.

До _____ Візва _____ см. об'єм _____ М. Кількість точкових проб _____.

Дата встановлення продукції _____ Умови зберігання продукції _____ Зразок відібрано пробовідбірною тилою _____ відповідно до вимог діючої нормативної документації. Кількість наливів _____ шт. Зразок відібрано у _____ коду та описовий пазубок МД _____ з _____ зразковий зразок з сертифікації _____.

Уповноважена особа органу з сертифікації _____ (назва підприємства та місце його розташування)
ДП «Орган з сертифікації нафтопродуктів та систем якості «НАСМА-СЕРПО»

Представник замовника _____ (назва підприємства та місце його розташування)
_____ (назва підприємства та місце його розташування)
М.П. _____

-
- 10. Після проведення випробувань, акредитована випробувальна лабораторія видає протокол з висновком щодо відповідності вимогам чинних в Україні нормативних документів.**
 - 11. ОС приймає рішення щодо видачі сертифікату відповідності, рішення оформлюється документально за результатами проведених випробувань та наданої документації.**
 - 12. Сертифікат реєструється в Системі УкрСЕПРО або МАСМА-СЕПРО*.**

*** сертифікацію в Системі МАСМА-СЕПРО можна проводити на відповідність іноземним НД – DIN, ASTM, EN, ISO, в Системі УкрСЕПРО тільки на відповідність чинним в Україні нормативним документам (ГОСТ, ДСТУ, СОУ, ГСТУ, ТУ У).**

Інформація, що наводиться в сертифікаті відповідності:

1. Термін дії
2. Назва продукції
3. Відповідність НД
4. Виробник продукції
5. Заявник продукції
6. ОС, що видав сертифікат
7. На підставі яких документів виданий сертифікат – протоколи випробувань, висновки сангігієни ітд.

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ТЕХНІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ
ТА СПОЖИВЧОЇ ПОЛІТИКИ
ДЕРЖАВНА СИСТЕМА СЕРТИФІКАЦІЇ УкрСЕПРО

Серія ВВ

СЕРТИФІКАТ ВІДПОВІДНОСТІ

Зареєстровано в Регестрі за № **UA1.145.0137403-11**
Зареєстровано в Регестрі

Термін дії з **29 вересня 2011** до **28 вересня 2012**
Срок действия с

Продукція **Паливо дизельне альтернативне В-30л, вид I**
Продукция **(масова частка сірки в паливі до 0,035%).**

код УКТ-ЗЕД, ТН ЗЕД
24.66.48.900
код ДЗП/Г, ОКП

Відповідає вимогам **ТУ У 24.6-31514949-010:2009 'Паливо дизельне альтернативне В-30'.
Технічні умови, п. 3.2.1**
Соответствует требованиям

Виробник продукції **ТОВ 'АЛЕКСПРОМ', 51200, Україна, Дніпропетровська обл., м. Новомосковськ,
вул. Боженко, 23/8; код ЄДРПОУ 32679601 (виробництво розміщено - Україна,
Дніпропетровська обл., Новомосковський р-н, с. Губиниха-1,
вул. Берегового, 37).**
Изготовитель продукции

Сертифікат видано **ТОВ 'АЛЕКСПРОМ', 51200, Україна, Дніпропетровська обл., м. Новомосковськ,
вул. Боженко, 23/8. Код ЄДРПОУ 32679601.**
Сертификат выдан

Додаткова інформація **Паливо дизельне альтернативне В-30л, що виготовляється серійно з
29.09.2011р. до 28.09.2012р., з урахуванням терміну придатності до засто-
сування. Технічний нагляд за сертифікованою продукцією один раз на
термін дії сертифікату.**
Дополнительная информация

Сертифікат видано органом з сертифікації **Орган з сертифікації нафтопродуктів та систем якості
'МАСМА-СЕПРО', 03680, Україна, м.Київ, пр-т Академіка
Палладіна, 46 свідоцтво про призначення № UA.P.145
від 03.12.2009р. т.+38 044 239-25-07**
Сертификат выдан органом по сертификации

На підставі **Протокол випробувань № 604-11 від 29.09.2011р. випробувального центру
УкрНДІП 'МАСМА', 03680, Україна, м. Київ, проспект Академіка Палладіна, 46
(атестат акредитації НААУ № 2Т381 від 01.02.2010р.); Технологічного регламенту
з виробництва палива дизельного го альтернативного В-30 (№ ТР
32679601.004:2011, термін дії до 01.10.2016р.).**
На основании

Керівник органу з сертифікації **О.П.Олійников**
Руководитель органа по сертификации підпис ініціали, прізвище

№ 463565

Чисність сертифіката відповідності мовою
перевірити в Регестрі системи УкрСЕПРО
за тел. (044) 537-35-76

Держком. КСВ. Зам. 3038 2009 р. 1 кв.

Належність палива до альтернативного (біологічного)

На основі протоколу випробувань за показником “об’ємна (масова) частка біоетанолу” для біоетанольного палива або “масова частка метилових ефірів” для біодизельного палива можна зробити висновок щодо належності палива до альтернативного (біологічного)

Державний науково-дослідний інститут нафтопероробки та нафтохімії “МАСМА” (УкрНДІНП “МАСМА”) дає експертні висновки щодо належності палива до альтернативного.

Державне агенство з енергоефективності та енергозбереження України (Держенергоефективності) дає свідоцтво щодо належності палива до альтернативного за наявності експертних висновків УкрНДІНП “МАСМА” та протоколу випробувань акредитованої випробувальної лабораторії.

У зв'язку з веденням акцизного збору на біодизельне паливо (46 Євро), виробництво на даний час є не доцільним, економічно не вигідним.

Виробники у II кварталі майже призупинили виробництво ефірів метилових жирних кислот (МЕЖК)

Висновки

Причини що суттєво впливають на виробництво та контроль якості біодизельного палива:

- Високі ціни на сировину (ріпакова, соняшникова ітд) не спонукають виробників збільшувати обсяги виробництва біодизельного палива. (-)
- Ведення нових акцизних зборів на біодизельне паливо робить його виробництво не доцільним
- Випробувальні лабораторії не в повній мірі можуть проводити випробування за всіма показниками якості ДСТУ 6081-2009. (-)
- ВЛ не повністю укомплектовані обладнанням, що дозволяє проводити випробування за методиками EN, ISO, ASTM що встановлені в ДСТУ 6081-2009; (-)
- Низька гармонізація стандартів на передові методики випробувань EN, ASTM, ISO, DIN ітд. (-)
- Низька стимуляції виробників біопалива незважаючи на вимоги Закону “Про альтернативні види палив” від 21.05.2009р.(-)
- Постійне зростання цін на нафтове дизельне паливо, буде спонукати виробників біодизельного збільшувати об’єми виробництва. (+)

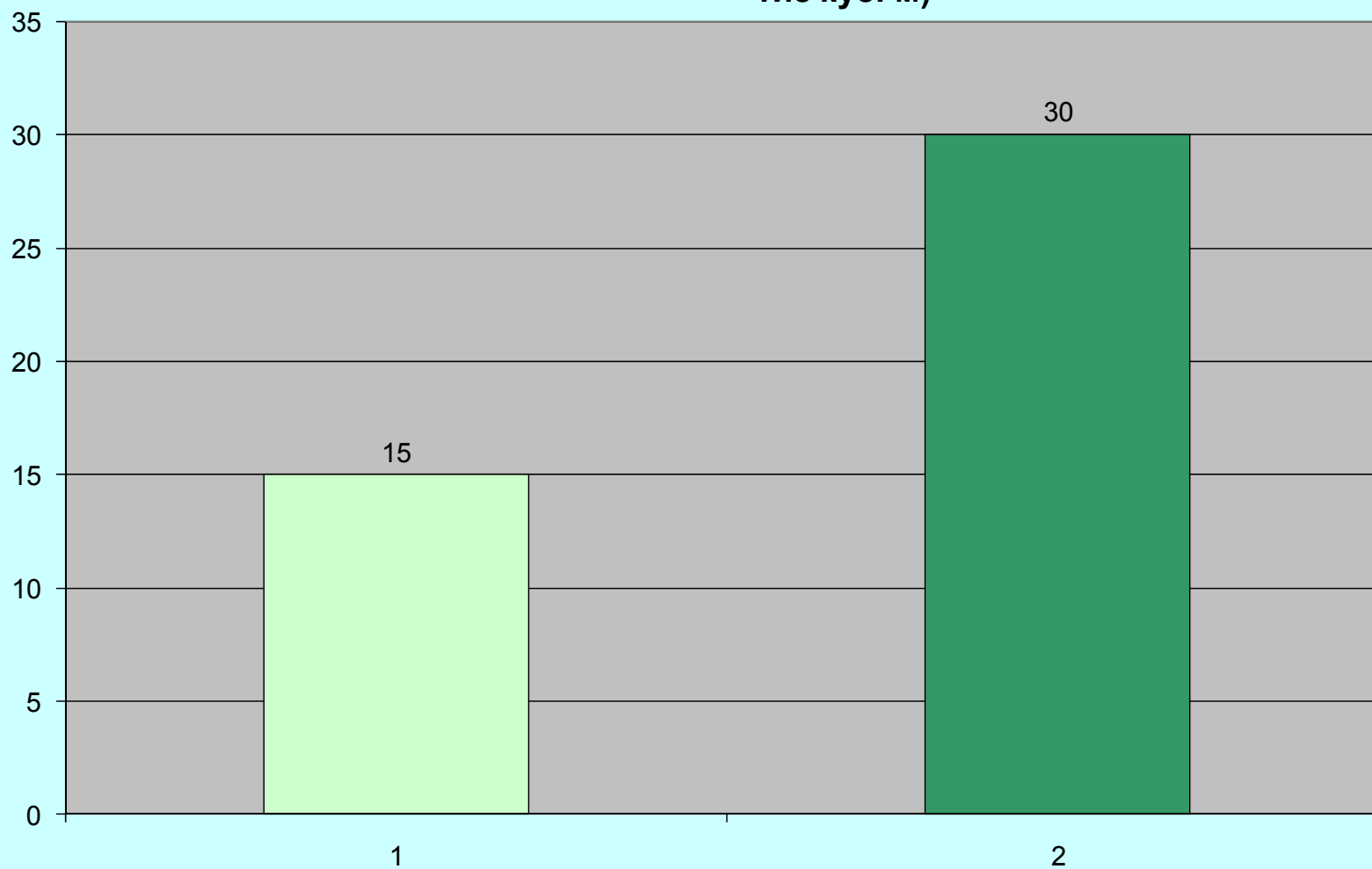
Висновки

Причини що суттєво впливають на виробництво біоетанольного палива:

- Сировинна база для виробництва біоетанолу (+);
- Обмежене використання біоетанольного палива (тільки для інжекторних двигунів) (-)
- не в повній мірі законодавчо урегульоване питання щодо розподілення прав виробників етилового спирту та “абсолютованого” спирту, що використовується для виробництва біобензину (-);
- не врегульований ріст цін на біоетанол (-)
- Підприємства з виробництва біобензину не завжди дотримуються технології виробництва (-)
- Слабке державне регулювання ринку біопалив; (-)
- Низька стимуляції виробників біопалива незважаючи на вимоги Закону “Про альтернативні види палив” від 21.05.2009р.(-)
- Різке зростання цін на нафтовий бензин, стимулює до збільшення обсягів виробництва біопалива. (+)

Приблизні обсяги виробництва біоетального палива в Україні за I-II квартал 2013р.

Об'єм виробництва біоетанольних палив за I-II квартал 2013р. (в тис куб. м)

На даний час найбільші виробники
біоетанольних палив створили
“Асоціацію учасників ринку
альтернативних видів рідких палив”
Членами асоціації зокрема є виробники
біоетанольних палив.
Приблизна кількість виробників – 15.

Основні виробники біоетанола в Україні є: Група компаній «Техінсервіс», ТОВ «КоронАгро», ТОВ «БІОХІМ ГРУПП», ПП «МФ «Интеркрайт», ЗАТ «Эко-Энергія», Гайсинський спиртовий завод, ДП, Наумівський спиртовий завод, ДП Узинський спиртовий завод.

Перелік підприємств що мають дозвіл на виробництво біоетанолу:

ДП "Укрспирт", ДП "Бджільнянський спиртовий завод", "Гайсинський спиртзавод", "Гніздичівський державний спиртзавод", "Ичнянський спиртзавод", "Кріковський спиртзавод", "Наумівський спиртзавод", "Довжоцький спиртзавод", "Тхоровський спиртзавод", "Барський спиртовий комбінат", "Тростянецький спиртзавод", "Уладовський спиртзавод", "Чечельницький спиртзавод", "Юрковецький спиртзавод", "Угерський спиртзавод", "Коростишевський спиртовий комбінат", "Зирненський спиртзавод", "Жовтневий спиртзавод", "Лохвицький спиртовий комбінат", "Дублянський спиртзавод", "Ивашковський спиртзавод", "Ганнопольський спиртзавод", "Трилеський спиртзавод", "Кам'янський спиртоводочний комбінат", "Иванковський спиртзавод", "Зарубинський спиртзавод", "Ковалівський спиртзавод", "Вашковський спиртзавод", "Карапчівський спиртзавод", "Холминський спиртзавод", "Шабалиновський спиртзавод", "Сумиспирт", "Новосуханівський спиртовий комбінат, крім того "Бучацький мальтозний завод", "Поповський експериментальний завод", "Шпановський експериментальний завод харчових екстрактів", "Червоненський завод продтоварів", "Узинський сахарний комбінат", ООО "Біохім Груп", ООО "Агро-Хім Груп". .

Дякую за увагу!

Державне підприємство “Орган з сертифікації нафтопродуктів та систем якості “МАСМА-СЕПРО” (ДП ОС «МАСМА-СЕПРО»)

03680, Україна, м. Київ, пр-т Паладіна, 46

тел/факс. +38 (044) 239-25-07, 424-01-84

www.masma-sepro.com.ua, masma@masma-sepro.com.ua

Olexandr.Liutiy@masma-sepro.com.ua

Державне підприємство УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ
ІНСТИТУТ НАФТОПЕРЕРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ "МАСМА"
(УкрНДІНП "МАСМА")

03680, Україна, МСП, м. Київ, пр. Палладіна 46

тел. (+380 44)424-24-13

тел/факс (+380 44) 424-02-64 ;422-72-59

e- mail:info@masma.ua